

TAFI BRODESER-AKNER

FLAJŠMAN *je u* ŠKRIPCUI

Prevela
Maja Trifunović

— Laguna —

Naslov originala

Taffy Brodesser-Akner

FLEISHMAN IS IN TROUBLE

Copyright © 2019 by Taffy Brodesser-Akner

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Klodu

Izvedite svoje svedoke.
ESHIL

DEO PRVI

FLAJŠMAN JE U ŠKRIPCU

Jednoga jutra Tobi Flajšman je osvanuo u gradu u kom živi otkad je odrastao, iznenada prepunom žena koje ga žele. I to ne bilo kakvih žena, već žena koje su samoostvarene, nezavisne i znaju šta hoće. Žena koje nisu pilepci ni nesigurne ni ispunjene sumnjom kao one kojima se nekad nadao u svojoj odavno minuloj mladosti – kojima se nadao, ali koje ga nikad ne bi ni pogledale. Ne, ove žene bile su motivisane, raspoložive, interesantne i zainteresovane, uzbudljive i uzbuđene. Ove žene nisu čekale na njegov poziv društveno prihvatljivih dan, dva ili tri nakon susreta, već bi mu dan unapred poslale sliku svojih genitalija. Žene otvorenog uma, raspoložene za sve, spremne da kažu koje su im želje i potrebe, žene koje koriste fraze kao što su „staviću karte na sto“ i „bez obaveza“ i „treba da krenem u deset jer moram da pokupim Belu s baleta“. Žene koje se s tobom jebu kao da ti duguju novac, rekao bi naš drug Set.

Da, ko bi pomislio da će Tobi Flajšman u svojoj četrdeset prvoj godini imati mobilni telefon koji sija od jutra do mraka (noću je sjaj bio posebno blistav), s porukama uz fotografije tangi, golih zadnjica, sisa što izviruju ispod majice ili iz dekoltea ili jednostavno golih sisa, kao i svih onih delova žene za koje nije smeo ni da sanja da će ih ugledati na trodimenzionalnoj osobi – doslovce trodimenzionalnoj, koja nije samo na listu papira ili na kompjuterskom ekranu. I sve to nakon mladosti krcate romantičnim brodolomima! Nakon što je sve što ima uložio u vezu sa samo jednom ženom! Ko je ovo mogao da predvidi? Ko je mogao predvideti da u njemu ima još toliko života?

Svejedno je bolno, rekao mi je. Rejčel je otišla, i njena je odsutnost u potpunom raskoraku sa svim što je nekad planirao.

Nije da ju je i dalje želeo – nije je želeo *uopšte*. Nije *uopšte* želeo da je i dalje s njim. Toliko je dugo čekao da se razidu izduvni gasovi tog braka, da završi s papirologijom potrebnom kako bi se iz njega iskoprcao – trebalo je i saopštiti deci, razglasiti kolegama – da nije ni pomislio kako će posle svega izgledati njegov život. Razvod je, naravno, poimao na makronivou. No i dalje se na njega nije navikao na mikronivou, na nivou „druga strana kreveta je prazna“, na nivou „ko će mi sad reći da kasnim“, na nivou „nisi ničiji“. Koliko je vremena prošlo pre nego što je, umesto krajičkom oka, počeo da gleda pravo u slike žena na svom telefonu – slike koje su mu žene slale *s poletom* i *svojevoljno*? Dobro, možda manje nego što je očekivao, ali ne smesta. Sigurno ne smesta.

Tokom braka nijednom nije pogledao drugu ženu, toliko je zaljubljen bio u Rejčel – toliko je zaljubljen bio u svaku instituciju ili sistem. Radio je ozbiljno i odgovorno na spasenju veze čak i kad je svakom razumnom bilo jasno da njihov jad nije tek faza. Verovao je da u tom radu ima nečeg plemenitog. *Patnja* je plemenita. Čak i pošto je shvatio da je gotovo, da su previše nesrećni, da su i dalje mladi, te da i jedno bez drugog mogu imati lep život – čak ni tad nije dozvolio svom oku da luta. Najviše zato što je, kako mi je rekao, bio obuzet sopstvenom tugom. Najviše zato što se sve vreme osećao kao smeće, a čovek ne treba da se baš sve vreme oseća kao smeće. Štaviše, čovek ne bi trebalo ni da se istovremeno napali i oseća kao smeće. Presek napaljenosti i manjka samopouzdanja trebalo bi da je rezervisan isključivo za konzumaciju pornografije.

Ali sad više nije imao kome da bude veran. Rejčel više nije bila tu. Nije je bilo u njegovoj postelji. Nije je bilo u kupatilu, gde je s preciznošću artroskopskog robota znala da nanosi tačni ajlajner duž linije što spaja kapak i trepavice. Nije je bilo u tere-tani, niti se vraćala iz teretane u manje turobnom raspoloženju nego obično – ako ne mnogo manje, a ono makar malkice malo manje turobnom. Nije bdela usred noći, žaleći se na bezdan

svoje neposustajne nesanice. Nije bila na roditeljskom sastanku u krajnje privatnoj, a opet progresivnoj školi na Vest sajdu, nije sedela na malenoj stolici i slušala o novim, većim zahtevima koji se stavljaju pred njihovu sirotu decu u dolazećoj školskoj godini. (Mada je u školu zapravo retko navraćala. Tim večerima, kao i ostalim večerima, bila je na poslu, ili na večeri s klijentom; u dobrom raspoloženju rekla bi: „Moram i ja malo da zapnem“, a u lošem: „Koga bi muzao za pare da nemaš mene?“) Tako da, nije je bilo. Sada je živela u sasvim drugom domu, onom koji je nekada bio i njegov. Svakog božjeg dana ta bi ga spoznaja preplavila čim otvori oči; uhvatila bi ga panika, tako da bi, čim se probudi, pomislio: *Nešto nije kako treba. Neko je u škripcu. Ja sam u škripcu.* Tih se misli nastojao da otrese svakog jutra. Podsećao je sebe da je tako *zdravije i primerenije*, da je takav *prirodni red*. Više *ne treba* da je kraj njega. Ona *treba* da bude u svom ličnom domu, lepšem od njegovog.

Ali ni tamo je nije bilo, makar ne tog određenog jutra. Shvatio je to nakon što se nagnuo preko noćnog stočića kupljenog u *Ikei* i uzeo telefon čije je pulsirajuće prisustvo osećao i nekoliko minuta pre nego što će zvanično otvoriti oči. Čekalo ga je sedam-osam poruka, većinom od žena kojima se prošle noći javio preko dejting aplikacije, ali mu se pogled smesta zadržao na Rejčelinoj, smeštenoj negde u sredini. Ona kao da je isijavala svetlo drugačije od onog što je obasjavalo razne delove tela i čipkaste gaćice; privlačila mu je pogled na način na koji druge poruke nisu. U pet ujutro napisala je: *Odoh preko vikenda u Kripalu; deca su kod tebe, tek da znaš.*

Shvativši značenje poruke tek nakon drugog čitanja, Tobi skoči iz kreveta, ignorišući erekciju kojoj je dopustio da napupi na pomisao o telefonu punom novog masturbacionog materijala. Istrčao je u hodnik i video da njihovo dvoje dece spava, svako u svojoj sobi. Deca su kod tebe, *tek da znaš. Tek da znaš?* Tek da znaš upućuje na nešto sporedno. Nešto suštinski nebitno. Podatak da su deca isporučena u njegov stan pod

okriljem mraka, u nezakazan sat, uz pomoć ključa koji je Rejčel dobila na korišćenje samo u slučaju krajnje nužde, delovao mu je suštinski bitno.

Vratio se u svoju sobu i pozvao je. „Šta si mislila?“, prosiktao je šapatom. I dalje nije bio vešt u siktanju šapatom, ali mu je iz dana u dan sve bolje išlo. „Šta da sam izašao ne znajući da su tu?“

„Zato sam ti poslala *poruku*“, rekla je. Na njegovo siktanje šapatom odgovorila je s iritantnim nemarom.

„Jesi li ih dovela posle ponoći? U ponoć sam otišao na spavanje.“

„Ostavila sam ih kod tebe u četiri. Nadala sam se da će me u Kripalu primiti za vikend. Neko je otkazao. Program počinje u devet. Izadi mi u susret, Tobi. Nije mi lako. Stvarno mi treba malo vremena za sebe.“

Kao da sve svoje vreme nije trošila sasvim i potpuno na sebe.

„Ne možeš da praviš ovakva sranja, Rejčel.“ Sada je njeno ime izgovarao samo na kraju rečenice, Rejčel.

„Zašto? Ionako je trebalo da su preko vikenda kod tebe.“

„Ali ne pre sutra ujutro!“ Tobi dotače prstima nos. „Vikendi počinju *subotom*. To je tvoje pravilo, ne moje.“

„Jesi imao neke planove?“

„Šta ti to uopšte znači? Šta da je izbio požar, Rejčel? Šta da je nekom od mojih pacijenata naglo pozlilo i da sam istrčao, a da i ne znam da su tu?“

„Ali nisi. Izvini. Trebalo je da te probudim i kažem ti da sam ih dovela?“

Zamislio ju je kako ga budi i koliko bi ga to unazadilo u razumevanju činjenice da ona više nije deo njegovih buđenja.

„Nije trebalo da ih dovodiš“, rekao je.

„Ako je ono što si mi sinoć rekao istina, onda si mogao da pretpostaviš da će se ovo desiti.“

Tobi krenu da pretresa svoj zamagljeni mozak u potrazi za poslednjim ogorčenim razgovorom, i seti ga se uz udar nena-dane duboke bojazni: Rejčel je blebetala besmislice o tome kako

će otvoriti ogranak svoje agencije na Zapadnoj obali, jer izgleda nije već dovoljno zauzeta i dovoljno preopterećena. Istina, nije se jasno sećao. Ali seti se da je na kraju razgovora vikala kroz suze, tako da je nije ni razumeo, sve dok nije čuo telefonski signal i shvatio da je prekinula vezu. Sada su se njihovi razgovori tako završavali, umesto inercijom bračnih izvinjenja. Tobiju su celog života govorili da onaj koji voli nikad ne mora da kaže izvini. Ali ne, tek onaj koji se razvede nikad ne mora da kaže izvini.

„Nije ni meni lako, Tobí“, rekla mu je sad. „Znam da sam poranila. Ali samo treba da ih odbaciš do Ipsilona u dnevni boravak. Ako imaš neki plan, pozovi Monu da dođe. Zašto i dalje pričamo o ovome?“

Kako ne uviđa da ovo nije mala stvar? Zapravo, te večeri imao je dogovoren sastanak. Nije želeo da ostavi decu s Monom – to je bilo Rejčelino rešenje za sve, ne njegovo. Nije uspevao da joj objasni da je i on stvarna osoba, ne neki trepćući kursor što iščekuje njena uputstva, i da nastavlja da postoji i kad nje nema u istoj prostoriji s njim. Nije razumeo čemu služe svi njihovi dogovori ako se ona i ne pretvara da će ih se držati, niti se izvini kad ih prekrši. Dao joj je ključ svog novog stana ne da bi izvodila ovakva sranja, već da bi sporazumno nešto podelili. Sporazumno, sporazumno, sporazumno. Jeste li primetili da se reč sporazumno koristi isključivo kad je u pitanju razvod? Možda baš zato što se tako često koristi u vezi s razvodom ne želimo njome da zatrujemo ništa drugo. Baš kao što bi reč „maligan“ mogli da koristimo za još koješta sem za rak, ali to ne činimo.

Deca su počela da se meškolje, što ga ni u čemu nije omelo jer od erekcije više nije bilo ni traga.

Soli, njegov devetogodišnjak, već je bio budan, ali je jedanaestogodišnja Hana želela da ostane u krevetu. „Žao mi je, kćeri, nema šanse“, rekao joj je Tobí. „Za dvadeset minuta treba da

smo na vratima.“ Doteturali su se u kuhinju sanjivih očiju, a Tobi je morao da im kopa po torbama u potrazi za odećom koju treba da obuku tog dana. Hana je zarežala na njega da joj je odabrao pogrešnu garderobu, da su helanke za sutra, pa on izvadi minijturni crveni šorc, koji mu Hana zgrabi iz ruke s gađenjem osobe nesklone ikakvom kočenju sopstvenih emotivnih ispada. Potom joj zatreperiše nozdrve i ona stisnu usne i saopšti mu, a da pritom i ne razmače zube, da je želela *kornflejks* a ne *kornčeks*, dajući mu implicitno do znanja kakvog jebenog idiota ima za oca.

Soli je, doduše, veselo krckao svoj *kornčeks*. Sklopio je oči i zadovoljno zaklimao glavom. „Hana“, rekao je, „*moraš* ovo da probaš.“

Bio je zahvalan Soliju na tom nastupu tužne solidarnosti. Soli je razumeo. Soli je bio toliko na njega da se Tobi nikad nije zapitao je li sve bilo vredno truda. Kao i Tobi, imao je unutrašnju potrebu da sve bude u redu. Soli je želeo mir, baš kao i njegov otac. Čak su i ličili. Imali su istu crnu kosu, iste smeđe oči (mada su Solijeve bile malo krupnije od Tobijevih, pa je uvek delovao blago zastrašeno), isti nos nalik zarezu, istu sitnu građu – što će reći da nisu bili tek niski, već istovremeno niski i prosečne visine. Kad su stajali po strani, bez išteg u blizini što bi oku moglo poslužiti kao merilo visine, niko ne bi pomislio da su niski. Što je dobro, jer je biti nizak teško samo po sebi. Ali i loše, jer bi razočarali one koji su ih inače viđali u okolišu bez visinskih odrednica i očekivali da su viši.

I Hana je bila na njega, da, osim što je imala Rejčelinu ravnu plavu kosu, sitne plave oči i oštar nos – celo njeno lice ličilo je na optužbu, baš kao i lice njene majke. No posedovala je i posebnu vrstu sarkazma, koju je povukla od familije Flajšman. Makar ju je nekad posedovala. Razlaz roditelja pokrenuo je u njoj nekakvu suvoparnost i jarost koja kao da je ionako samo čekala da bukne, da li zbog čestih i žestokih roditeljskih svađa, ili zato što je ulazila u pubertet, pa su je hormoni dovodili do besa. Ili zato

što nije imala telefon, a Leksi Lefer ga ima. Ili zato što je imala profil na Fejsbuku koji sme da otvori samo na kompjuteru u dnevnoj sobi, a ona nije ni želela taj profil jer je Fejsbuk samo za matorce. Ili zato što je Tobi izjavio da je bolje kupiti patike koje izgledaju baš kao da su *Keds*, ali su dvanaest dolara jeftinije – bile su skroz iste, samo bez plave markice pozadi – jer što da budu očigledne žrtve potrošačkog mentaliteta? Ili zato što ju je, dok je razgovarao telefonom s nekim u bolnici, zamolio da utiša radio na kom je puštana pop pesmica o davno završenoj ljubavi koju je ona obožavala? Ili zato što se naljutila na njega nakon što mu je, nateravši ga da je posluša još jednom, objasnila zašto joj ta tužna popularna pesma toliko znači, a on nije nekim čudom shvatio kako to da se u njoj diže tolika nostalgija, a da ni dečka nikad nije imala. Ili zato što se pitao nije li joj suknja prekratka da u njoj sedi. Ili zato što se pitao nije li joj šorc premali ako iz njega izviruju guzovi i ako mu manjka materijala čak i da pokrije džepove koji izviruju ispod poruba. Ili zato što je pitao gde joj je četka za kosu, što je za nju očito značilo da joj je kosa grozna. Ili zato što ona ne želi da gleda *Princezu nevestu*, ni bilo koji drugi od njegovih filmova za matorce. Ili zato što ju je jednog dana, u nastupu nežnosti, pogladio po glavi pokvarivši joj savršeno izvučen razdeljak s kojim se mučila deset minuta. Ili zato što ne želi ni da čita *Princezu nevestu*, ni bilo koju od njegovih knjiga za matorce. Da, njen prezir prema roditeljima koji je, usmeren i na Rejčel i na Tobija, delovao podnošljivo, u trenutnoj koncentraciji, okrenut samo ka Tobiju, bio je krajnje razoran. Pojma nije imao ostane li nešto i za Rejčel. Sve što je Tobi znao jeste da Hana ne može ni da ga pogleda a da joj se jezerske oči dodatno ne skupe i zaliče na lasere, nos ne postane još špicastiji, a usne pobebe od stiskanja.

Mileli su kolima ka Ipsilonu, nervozni i rastreseni od umora (Vidiš, Rejčel? Vidiš?).

„*Mrzim dnevni boravak*“, kenjkala je Hana. „Zašto ne mogu da ostanem kod *kuće*?“ Želela je da celo leto provede u letnjem

kampu, ali početkom oktobra čekala ju je bat micva, a u junu i julu bi trebalo da nauči svoju haftoru.

„Odlaziš za oko nedelju dana. Imaš još jedan čas.“

„Hoću da idem *sad*.“

„A da ti u međuvremenu iznajmim stan?“, upita Tobi. Makar se Soli nasmejao.

Stigli su u Devedeset drugu ulicu i izašli pred Ipsilon zajedno s brojnim majkama u šarenim helankama i sportskim majicama na kojima je pisalo JOGA I VOTKA, ili JEDI SPAVAJ TRČI PONOVI. Ovo je mesto koštalo koliko i letnji kamp, a Hana je uporno zapitkiivala može li da, umesto da bude kao svi ostali kamperi, tamo postane savetnica, na šta nije imala pravo pre drugog razreda gimnazije.

„I tako nas to papreno košta“, rekao je Tobi pogledavši veb-sajt kampa. „Zašto bih ti plaćao da naučiš kako da budeš savetnica kad će te ionako koristiti kao savetnicu?“

„Zašto si ti platio da naučiš kako da budeš lekar kad su te već koristili kao lekara?“ Imala je pravo. Tobi pomisli koliko je bistra, i kolika je šteta što tu bistrinu koristi isključivo protiv njega. Činilo mu se da će postati jedna od onih devojaka koje su same sebi iznurujuće teške.

Stigli su šest minuta ranije. Svakoga dana deca su odatle vođena u kamp Palisejds, a oni koje bi kasno doveli morali su da provedu ceo dan u istoj prostoriji s veoma malom decom. Hana je odbila Tobijev predlog da je otprati do njene učionice, tako da je krenuo sa Solijem. Malo ga je gledao kako učestvuje u jutarnjem eksperimentu s ljigavcima, pa krenu niz hodnik ka izlazu kad začu svoje ime.

„Tobi“, zvao ga je dubok zadihan ženski glas.

Tobi se okrenu i ugleda Sindi Lefer, Rejčelinu blisku prijateljicu čija je kćerka išla s Hanom u razred. Najpre ga je dobro odmerila. Ah, stara priča. Znao je šta sledi: glava nakrivljena za dvadesetak stepeni, jako napućene usne, obrve istovremeno podignute i namrštene.

„Tobi, mislila sam da ti se *javim*“, reče Sindi. „Od tebe ni tra- ga ni glasa!“ Bila je u tirkiznim sportskim helankama s printom ljubičastih šapica na butinama, kao da joj se ljubičasti tigrići pentraju ka međunožju nastojeći da se tamo zavuku. Na nje- noj majici je pisalo DUHOVNI GANGSTER. „Kako si? Kako su *deca*?“

„Dobro smo“, rekao je. Pokuša da ne nakrivi glavu isto kao ona, ali mu njegovi podražavajući neuroni to ne dopustiše. „Gu- ramo. Velika promena, u svakom slučaju.“

Kosu je farbala na onaj novi način gde je koren namerno taman, a onda dlaka polako bleđi, do sasvim svetlih krajeva. Kod nje je taman koren bio pretaman – taman kao u mlade žene – te je samo naglasio relativnu usahlost njene kože. Pomislio je na fizioterapeutkinju s kojom je spavao pre par nedelja, a koja je imala sličnu kosu, samo što je koren bio toplije boje i nije se tako nelepo odražavao na kožu, iako je i ona bila Sindinih godina.

„Da li vam je dugo išlo loše?“, upita ga.

Dženi. Fizioterapeutkinja se zvala Dženi.

„Ništa se nije desilo preko noći, ako me to pitaš.“

Tobi i Rejčel su se razišli početkom juna, odmah nakon kraja školske godine, što je predstavljalo kulminaciju jednogodišnjeg procesa, ili možda procesa započetog ubrzo posle njihovog venčanja, pre četrnaest godina – zavisi od tačke gledišta, ili od toga kome postavite pitanje. Da li je brak kom dođe kraj od početka osuđen na propast? Da li je njihov brak završen kad su iskrslili problemi koji nikad neće biti rešeni, ili kad su se konačno saglasili da su problemi nerešivi, ili kad su najzad i ostali saznali za njih?

Razume se da je Sindi Lefer želela informacije. Svi su ih želeli. Razgovori su uvek bili trapavi i uvek isti. Prvo što je ljude zanimalo bilo je koliko dugo im je u braku išlo loše: jeste li već bili nesrećni na onoj školskoj proslavi gde ste se pravili važni kako znate da igrate sving? Jeste li bili nesrećni i na onoj bat

micvi kad si je ti uhvatio za ruku i odsutno je poljubio tokom govora? Jesam li bila u pravu kad mi je posle onog roditeljskog sastanka palo u oči da ti stojiš pored stola s kafom, a ona kraj vrata priča telefonom, kao da ste posvađani? Ljudi se potresu kad vide nekog ko se izvukao iz lošeg braka; daju sebi za pravo da glasno razglabaju o svakom privatnom pitanju pod kapom nebeskom. Tobijeva rođaka Čeri, sklona da na svog muža Rona baca duge, razočarane poglede, pitala ga je: „Da li ste išli na bračnu terapiju?“ Njegov šef Donald Bartuk, čija je druga žena bila medicinska sestra na hepatologiji, pitao ga je: „Da li si je varao?“ Direktor Ipsilona, kome je Tobi objasnio da bi deca mogla biti malo uzrujana kad počne nastava jer su se on i Rejčel upravo razišli, pitao ga je: „Da li ste vas dvoje odvajali malo vremena za sebe?“

Ova pitanja nisu imala veze s njim; ne, pitanja su se odnosila na to koliko su ljudi pronicljivi, šta im je promaklo, od koga se još može očekivati da najavi razvod i hoće li tiha napetost u njihovim brakovima pre ili kasnije dovesti do razlaza. Da li to što sam se za godišnjicu braka onako na krv i nož zavadio sa ženom znači da ćemo se razvesti? Da li se prečesto svađamo? Imamo li dovoljno seksa? Imaju li svi ostali više seksa od nas? Da li je moguće razvesti se šest meseci nakon što ženi odsutno poljubiš ruku na bat micvi? Koliko nesreće je previše nesreće?

Koliko nesreće je previše nesreće?

Jednoga dana se više neće voditi kao sveže razveden, ali nikad neće zaboraviti ta pitanja, ni način na koji su se ljudi pretvarali da im je stalo do njega, a zapravo su se raspitivali samo zbog sebe.

Početak leta proveo je kao u izmaglici, nastojeći da nađe oslonac u ovom čudnom svetu gde je svaki životni aspekt bio tek malo ali nepredvidljivo malo drugačiji nego ranije; i dalje je spavao, ali sam i u drugom krevetu. I dalje je obedovao s decom kao ranije – Rejčel se radnim danima godinama nije vratila kući pre osam ili devet uveče – ali ih je posle večere vraćao u stari

stan i onda pešaćio devetnaest blokova do svoje nove kuće. Onaj prepređeni lisac Donald Bartuk saopštio mu je da je unapređen za šefa interne medicine, a da će Tobija predložiti kao jedinog kandidata za šefa hepatologije na Odeljenju za gastroenterologiju, čim tamošnja šefica Filipa London bude unapređena na Bartukovo mesto. Tobi nije znao kome bi to prvo saopštio. Pomislio je da pozove mene ili Seta, ali mu se učinilo jadno to što ne zna kom bi se članu porodice prethodno javio. Zamalo je pozvao roditelje u Los Anđelesu, ali je kod njih u tom času bilo pet ujutro. Onda je mozgao da li bi Rejčel želela ili ne bi želela da zna za tu vest. (Rekao joj je kasnije, ostavivši kod nje decu, a ona se nasmejala usnama, ali ne i očima. Više nije morala da glumi da ju je briga za njegovu karijeru.)

No sada, sredinom jula, dok je leto polako odmicalo, osećao se iznova sigurnim, kao da je unajmanje opet stekao rutinu. Lepo je napredovao. Navikavao se. Kuvao je za jednu osobu manje. Učio je da kaže *ja* a ne *mi* prihvatajući pozive na roštiljade i koktele, onda kad bi ga zvali, što se nije dešavalo često. Ponovo se otiskivao u duge šetnje, otresajući se osećaja da mora nekom da javi gde je. Istina. Lepo je napredovao. Osim kad je vodio razgovore kao ovaj kakav vodi sa Sindi. Ranije za Sindi Lefer i njoj slične nije predstavljao ništa više od foto-tapeta; bio je tek nuspojava što ide ruku pod ruku s njegovom porodicom. Uspešni Rejčelin suprug, ili druželjubiv Hanin otac, ili simpatični Solijev otac, ili, hej, ti si lekar, je l' tako, hoćeš molim te da pogledaš ovaj otok koji mi je izašao pre nedelju dana? A sada je postao neko s kim ljudi žele da razgovaraju. Razvod mu je nekako dodelio dušu.

Sindi je čekala na odgovor. Pogledom je klizila po njegovom licu kao što se glumci u sapunicama gledaju par sekundi pre pauze za reklame. Znao je šta se od njega očekuje. Nastojao je da se ne upušta u popunjavanje te pauze; nastojao je da breme neprijatne tišine pretovari na pleća osobe koja rovari u potrazi za prljavim vešom. Njegova terapeutkinja Karla je pokušavala

da ga poduči kako da bude na miru s osećanjem nelagode. A on je, sa svoje strane, pokušavao da poduči ljude koji iz njega muzu informacije da budu na miru s osećanjem nelagode.

Ali takođe: nema načina da se priča o razvodu a da se ne ocrni bračni saputnik, što on nije želeo. Oseti neobičan nagon da nastupi diplomatski. Škola je ratno poprište, i on je znao da bi s lakoćom privukao ljude na svoju stranu. Znao je da bi mogao da aludira na Rejčelino ludilo, njenu ljutnju, njene napade besa, njenu nespremnost da se posveti deci. Mogao bi, na primer, reći: „Mislim, sigurno si primetila da nikad nije došla ni na jedan roditeljski?“ Ali nije hteo. Iz starog zaštitničkog poriva, kojeg još nije mogao da se ratosilja, nije želeo da podrije Rejčelin ugled u školi. Bila je čudovište, jeste, ali ona je oduvek bila čudovište, i još uvek je njegovo čudovište jer je još nije prisvojio niko drugi, jer se još nisu zvanično razveli, jer ga je i dalje proganjala.

Sindi priđe korak bliže. Tobi je bio visok metar i šezdeset pet centimetara, a ona je bila za glavu viša i mršavija nego što bi ijedna žena trebalo da bude. Lice krupnih crta bilo joj je napumpano hijaluronskom kiselinom i botulinskim toksinom. Briga, koju je mahom izražavala sporim odmahivanjem glave i preteranim pućenjem usana, delovala je umanjena činjenicom da joj je linija obrva bila sasvim zamrznuta, i to otkad je poznaje. I kad se radovala, izgledala je isto. „Meni i Todu je bilo mnogo žao kad smo čuli“, rekla mu je. „Šta god ti treba. Mi smo i *tvoji* prijatelji.“

Onda napravi još jedan korak napred, što je predstavljalo dva koraka previše za susret u hodniku dnevnog boravka s udatom ženom, prijateljicom njegove supruge. Telefon mu zavibira. Pogleda u ekran. Bila je to Tes, žena s kojom je planirao da se kasnije te večeri prvi put nađe. Začkilji u telefon i ugleda izbliza snimljenu fotografiju plodnog polumeseca na mestu gde joj butine i crne mrežaste gaćice tvore deltu.

„Posao“, rekao je Sindi. „Čeka me jedna biopsija.“

„Još uvek si u bolnici?“

„Mmmm... da“, rekao je. „Ljudi se i dalje razboleavaju. Ponuda i potražnja.“

Sindi se kratko nasmejala, ali ga pogleda sa... čim? Saosećanjem? Tako su ga gledali svi roditelji u školi. Više nije poželjno biti lekar. Dok su prošle godine u školi čekali da ih prozovu na dan otvorenih vrata (bez Rejčel, koja je otišla na večeru s klijentom i neće stići na vreme), Sindin muž Tod ga je ozbiljno pogledao i rekao: „Kad bi ti deca rekla da bi htela da postanu lekari, šta bi im savetovao?“ Tobi nije sasvim razumeo pitanje sve dok nije krenuo peške kući, kad shvati da se tu zapravo tip koji se bavi finansijama sažalio na tipa koji se bavi medicinom. Lekar! Podignut je u uverenju da je lekarski poziv vredan poštovanja. *Jeste* vredan poštovanja! Kada se te večeri Rejčel vratila kući, ispričao joj je šta ga je pitao taj mufljuz Tod, a ona mu je rekla: „Pa stvarno, *šta* bi im savetovao?“ Svi su se urotili protiv njega.

„Onda bolje da požuriš“, reče mu sad Sindi. „Sutra uveče Hana je kod nas, zar ne?“ Nagnu se kako bi ga obujmila u čvrst zagrljaj s tri dodirna punkta – glava, grudi i karlica. Zagrljaj je trajao milisekundu duže od svakog drugog zagrljaja u kom se dosad našao sa Sindi Lefer, a bilo ih je nula.

Udaljio se od Ipsilona pitajući se da li je signal koji je poslala Sindi – da želi da ga uteši, da, ali i da se jebe s njim – bio stvaran. Nemoguće da jeste. A ipak. A ipak. A ipak ipak ipak ipak ipak, očigledno se pitala kako bi to bilo kad bi se pojebala s njim.

Ne, nemoguće da jeste. Pomisli na njene bradavice, postrojene pod onom glupom majicom vojnički, kao pod konac. Zaneo se, što je lako učiniti kad ti se telefon doslovce cedi od požude žena koje nesumnjivo i zasigurno tvrde da bi da se jebu s tobom, jebu žestoko, jebu žestoko celu noć.

Posle svake dobijene poruke – svakog emotikona što namiguje, emotikona crvenog đavolka, ili selfija u brusthalteru, ili spoja guzova izbliza – vratio bi se suštinskim pitanjima svoje

mladosti: je li moguće da nije toliko oduran koliko mu se to činilo nakon bezbroj odrečnih odgovora svake žive devojke s kojom bi mu se pogled susreo? Je li moguće da je može biti *privlačan*? Je li moguće da se u mladim godinama osećao manje privlačnim ne zbog svog izgleda, ili svoje fizičke kondicije, već zbog unutarnje gladi za burnim seksualnim životom, ili zapravo za bilo kakvim seksualnim životom? Ili su ga možda njegove tekuće okolnosti, to što je skoro razveden i pomalo ranjen, učinile privlačnim? Ili su za to zaslužni odsutni neuroni, feromoni i ostalo što se ne može probiti do telefonskog ekrana, gde se odražava tek presek napaljenosti i raspoloživosti? Čim se desi uparivanje s napaljenošću i raspoloživošću druge osobe – *voila!* Bum-tras! Nije mu se svidala pomisao da seks više nema veze s međusobnom privlačnošću, ali nije mogao ni da se pravi kako ta mogućnost ne postoji; ipak je bio čovek od nauke.

Rejčel je upoznao tokom studija. O tom je dobu razmišljao skoro neprestano. Mozgao je o donesenim odlukama, pitao se je li prevideo znakove upozorenja. Rejčel na onoj bibliotčkoj žurci, očiju što oglašavaju seks, plave kose ošišane kao kod Kleopatre, što je ostala forma od koje nikad nije odustala. Kako su mu samo oči zacaklile ugledavši tu geometrijsku frizuru! Plavetnilo njenih očiju bilo je istovremeno vruće i hladno. Prevoj između njenog nosa i usta bio je orošena uzvisina uz koju bi rado pošao; između tog prevoja i rupice na njenoj bradi postojala je ona simetrija za koju naučnici tvrde da izaziva seksualnu želju u muškaraca, dovodeći do vizuelnog zadovoljenja i hormonskog osećaja blagostanja. Oštrina njenog lika delovala je kao korekcija semitskih devojaka kakve je odgajen da želi – otac joj nije bio Jevrejin, a po rečima njene babe, i ako je suditi po malobrojnim slikama koje su iza oca ostale, bila je pljunuti on. Tobiju se činilo opasnim to što neko vaspitan u tako tradicionalnom duhu kao on može da se zaljubi u ženu koja liči na svog odsutnog, inovernog oca. Uхватила bi ga vrtoglavica, sasvim bi se rastočio od sladostrašća kad bi je video

kako kuk istura napred svaki put kad treba nešto da odluči. Samo četiri nedelje nakon što ga je upoznala, otputovala je s njim u Kaliforniju na sahranu njegove bake; sedela je u začelju i delovala tužno zbog njega, a kad su se vratili u kuću, pomogla je da se sva hrana poslaže na poslužavnike. Sećao se i načina na koji ga je razodevala – ne, ne treba više da misli o tome. Razmišljanje o tome šteti njegovom zalečenju.

Sušтина je da ga ona *jeste* želela. Suština je da se pojavila osoba koja želi Tobija Flajšmana. Posmatrali smo ga kako posmatra svet što prolazi kraj njega; posmatrali smo ga kako se čudi što nikog ne može da privuče. Ranije je imao samo jednu devojkę, ostale su bile tek podnapite cure s kojima se na žurkama valjao po podu. Pre Rejčel imao je seks sa samo dve žene. Onda je došao kraj osnovnim studijama, a devojkę na postdiplomskim iz medicine već su listom bile u vezama. Ali naišla je Rejčel, koja ga nije gledala kao da je prenizak ili prejadan, iako jeste bio, jeste bio. Na toj žurci pogledao ju je s drugog kraja sobe, a ona mu je uzvratila pogled i nasmešila se. Otad je proteklo mnogo vremena, ali je za njega ovo i dalje bila prava Rejčel. Proveo je godine nastojeći da je opet nađe u Rejčel kakva se dosledno pokazivala da je. I dan-danas je upravo ta Rejčel ona koja mu prvo padne na um kad pomisli na nju. Bilo bi mu, osećao je, daleko bolje da nije tako.

Istina je da je Tobija za četrdeset pet minuta čekala biopsija, ali je zapravo želeo da još malo vremena provede uz svoju aplikaciju, te se izašavši na ulicu smesta zagleda u telefon i krenu na zapad. Već je bilo pretoplo, baš kao što su najavili, neka trideset četiri stepena uz olujnu naoblaku, premda još nije delovalo ni opasno ni preteće.

U parku su mladi, lepi ljudi – svi su bili lepi, i oni koji nisu – već ležali izvaljeni na ćebićima, glava okrenutih ka suncu. Neki su spavali. U vreme kad je Rejčel još uvek pristajala da

šeta s njim, podsmevali su se ljudima koji spavaju u parku. Ne beskućnicima i obeznanjenima, već onima koji su u trenerkama došli u park, prostrli čebad i pravili se da je ceo svet bezbedan i da niko nema druge želje do da ih vidi čile i odmorne. Ni on ni ona nisu mogli da se zamisle kako, lišeni svake napetosti, spavaju usred parka na Menhetnu; napetost im je do kraja ostala zajednička crta. „Ne mogu ni da zamislim kako izlazim među svet u trenerci“, govorila je Rejčel. Nosila je helanke kakve su druge mame nosile na vežbe, i majice na bretele (PRE SVEGA, KAFA, pisalo je na jednoj, a na drugoj: VREDNO JEDI), ali je taj ansambl po njoj sadržao određeni profesionalizam. Bila je mišljenja da danas, kad postoji toliko zamena za pantalone – bici-gaće, helanke – trenerka pruža očit premda pasivan uvid u stanje ženskog uma. Uvek je govorila: „Trenerka je znak da si digla ruke.“

U hodu je pritisnuo pretraživanje na telefonu, gde se ukaza uzorak žena koje su u blizini, a raspoložene za digitalnu penetraciju, draženje bradavica, peting i ostale aktivnosti koje odrasli obavljaju u osam ujutro; jedna Indijka u kasnim četrdesetim, s detetom u naručju; belkinja teških kapaka, noktiju nalakiranih crnim lakom, u srednjim četrdesetim, s lizalicom; žena narandžasto osunčane kože, pastelnoljubičaste kose, s koštanim naočarima; bleđa žena neodređenih godina (ali definitivno punoletna) s cuclom u ustima; dekolte neke pegave žene (samo dekolte); bleđa zadnjica neke žene (samo zadnjica); žena preplašenih očiju, s ožiljcima od boginja i debelim slojem tečnog pudera pogrešne boje, nalik malteru, u raskopčanoj košulji i stisnutih usana koje odaju nervozu zbog toga što se slika; brijeta kose upletene u pletenice kao kod švajcarske mlekarice, s jednom pletenicom pridržanom nad usnama kao brk; sedokosa žena, reklo bi se godišta njegove majke, s čašom martinija i uz muško rame nevešto isečeno sa slike. Kao i obično, našlo se tu i mnoštvo žena s malim rođacima u naručju, ne bi li posvedočile na nehajan, nenameran način o svom majčinskom instinktu,

u slučaju da muškarac – svesno ili nesvesno – traga za nečim stalnim, što nadilazi digitalnu penetraciju i tome slično.

Zaustavio se na ženi koja se slikala iz takvog ugla da je do-
slovce visila s kreveta, oslonjena na pršljen T6 (na samoj sredini
grudnog dela kičme), kamere odozgo uperene na može biti sla-
nu udolinu između grudi, sličnu kanjonskoj stazi.

Nečemu u njemu godilo je da svet vidi u svetlu u kom ga
predstavlja njegova dejting aplikacija. Nešto u njemu želelo je
da veruje kako Njujork vrvi od ljudi koji neprestano imaju seks.
Ljudi koji se muvaju naokolo s jednim jedinim imperativom: da
se jebu, ili da dodirnu/ liznu/ posisaju/ dahom zagreju/ prodru
u prvo toplo telo koje se s tim saglasi, ljudi ludih od seksa i vatre,
ljudi sličnih njemu – opet živih nakon višegodišnje smrti – koji
izgledaju baš kao obični ljudi, ali se duboko u sebi s mukom
uzdržavaju da, u odlasku u kupovinu, na sastanak ili čas joge,
putem ne zaskoče nogu neke neznanke. Bilo je lepo znati da je
energija još uvek prisutna, pa makar i u tako poznoj životnoj
fazi. To mu je ulivalo mir i nadu da ga sve što je propustio ože-
nivši se Rejčel u tako mladim godinama i dalje čeka. Da ima i
drugih koji su se nasankali, pa sad počinju ponovo. Da je još
uvek dovoljno mlad da uzme učešća u onom što je nekad sma-
trao isključivo mladalačkom delatnošću – u dugotrajnoj potrazi
za osobom s kojom će se jebati. Da, bilo je radosti, spokoja i
utehe u saznanju da postoji i taj sloj Njujorka – pod slojem koji
je poznavao i ranije – a koji mu je postao vidljiv zahvaljujući
naočarima nađenim posle razlaza, naočarima *slobode* koje ga
kroz zombi apokalipsu vode ka pički.

Čim ujutro otvori oči, otvarao je svoju omiljenu aplikaciju,
Hr. Ona mu je zamenila Fejsbuk, koji ga je činio utučenim i
opterećenim spoznajom koliko još ima ljudi koje nije obavestio
o razvodu. Fejsbuk je, uz to, predstavljao mapu puteva kojima
nije pošao, trenutaka blaženstva – stvarnog ili insceniranog
– koji su mu bili nepodnošljivi. Steglo bi mu se srce kad bi
pročitao vesti o brakovima koji deluju svakodnevno, postove

koji deluju nehajno i nenamerno jer ne oglašavaju na sva zvona nekakav velelepan životni status, već prosečan i običan. Tob i svoj brak nije zamišljao kao predivnu, transcendentálnu zajednicu. Imao je roditelje. Nije bio idiot. U životu je priželjkivao obične, bleskaste stvari – stabilnost, emotivnu podršku i nikad prekomerno zadovoljstvo. Zašto za njega nema običnih, bleskastih stvari? Njegova nekadašnja stažistkinja Sari okačila je sliku na kojoj se kugla zajedno sa svojim mužem na nekoj školskoj dobrotvornoj priredbi. „Kakvo veće!“, napisala je. Tob i je blenuo u sliku jedva se uzdržavajući da ne napiše: „Uživaj dok možeš!“, ili „Svaka želja je smrt.“ Bolje bi mu bilo da se drži podalje od Fejsbuka.

Odsustvo s Fejsbuka ostavilo mu je više vremena za aplikacije: Hr; Čuz, namenjenu Jevrejima, mada je tamo znao da natrči i na Azijatkinje i katolikinke; Foridž, stari veb-sajt naknadno ažuriran za smartfon, iako ga i danas koriste skoro isključivo luditi,* kojima, biće, i on pripada; i Rič, gde su kontakt mogle da iniciraju samo žene, što mu je u početku sasvim odgovaralo, jer je još uvek nastojao da proceni koliko je privlačan u svom trenutnom izdanju: i dalje visok samo sto šezdeset pet centimetara, i dalje s kosom, uz nekoliko bora oko usta, s manjim podočnjacima, ali i dalje mršav i – ponovimo još jednom – i dalje s kosom.

Hr se pokazala najboljom za njega. U iščekivanju da se aplikacija otvori, pozdravili bi ga nekim nadahnjujućim citatom, nekom osunčanom krilaticom tipa: „Pravo u metu!“, ili „Sredi ih, šefe!“ Daunloudovala ju je za njega jedna stažistkinja s hepatologije, Džouni. Toga dana Tobija je uzrujala Rejčelina poruka u vezi s finansijskom pomoći za decu (nazvala ju je „alimentacija“ – navodno slučajno, ali koga ona zeza?). Bio je lošeg

* Luditi (ili ludisti): osoba koja se protivi novim tehnologijama; istorijski, ludizam je radnički pokret nastao početkom XIX veka, kada su engleski radnici uništavali mašine u strahu da će zbog njih izgubiti posao. (Prim. prev.)

raspoloženja, zbog čega se otresao na Logana, takođe stažistu, koji je tumačeći snimak magnetne rezonance napravio grešku kakva može da se desi svakom. Bila je to prilika za Tobija da ga poduči, a ne da se otrese. Logan je delovao iznenađeno, i Tobiju nije preostalo ništa drugo do da ih sve obavesti: on i Rejčel su se razišli i razvešće se. Izvinjava se, napet je kao struna. Usledilo je desetak sekundi tišine, nakon čega je Logan upitao: „Jesi li dobro?“ „Jesam“, odgovorio je Tobi. „Samo mi treba malo vremena da sve svarim.“ A Džouni, devojka s... kako bi se reklo... netradicionalnim nosom i nefarbane kose kojom je u najvećoj meri zaklanjala lice, osmehnu se s pola usta i reče: „Pa dobro. Biće zabavno.“

Pokušao je da se na to ne nasmeje. Pokušao je da začilji kao kad pregleda pacijenta, ali mu nije pošlo za rukom. Ni na pamet mu nije palo da se njegova vest može shvatiti ikako drugačije sem kao tragična. Verovao je da će, svaki put kad se ta tema pomene, morati tužno da pogleda u cipele, iz nekakve uviđavnosti i pristojnosti. Godinama se patio u čistilištu neuspeha i samospaljivanja u koje se pred kraj pretvorio njegov brak – u koje se pred kraj pretvara svaki brak. Da! Biće zabavno! Pogleda kroz prozor i shvati da je napolju leto. Napolju je leto!

Džouni je uprla prstom u nešto na njegovom telefonu. Pokazivala mu je broj u ćošku, gde su žene ocenjivale sopstvenu raspoloživost u svako doba dana i noći.

„Misliš da li su trenutno slobodne?“, upita Tobi namršteno buljeći u telefon.

„Misli, da li su spremne za akciju“, objasni Logan.

„Za akciju?“

Svi stažisti prsnuše u smeh. „Da li su napaljene“, reče Logan. Tobi se zagleda u Loganovo lepo lice, njegovu jaku vilicu. U Tobijevo vreme onog ko tako nešto kaže smatrali bi lascivnim čudakom. Pogleda Džouni, ne bi li video je li uvređena, da joj nije neprijatno, ali i ona se smejala. Razgovori o seksu danas su se vodili naglas, pristupačni svima, baš kao i ova aplikacija

koju je daunloudovao. Da li su napaljene, ponovi Tobijev um umesto njega samog, a Tobi, i dalje svestan da je profesionalac u profesionalnom okruženju, reši da se prema tome ophodi kao prema medicinskom podatku, klimnu glavom i poče da misli o autopsijama ne bi li predupredio erekciju.

Kasnije, u lekarskoj sobi, pravio se da čita elektronske poruke, a zapravo se upoznavao s novom aplikacijom. Brzo se pokazalo da ona prevazilazi njegove moći. Smesta ga je paralizovao broj informacija koje treba uneti u profil. Pitanja su bila isprazna, istina isuviše banalna ili isuviše ružna da bi je obznačio, te osta da sedi i blene u ekran, svestan da pravoj istini tu nema mesta. Šta bi bio da nije to što jeste? (Književni kritičar je donekle tačno, a i dobro zvuči, zar ne?) Koja je njegova duhovna životinja? (Molim? Šta to uopšte znači?) Koja mu je omiljena hrana? (Humus? To je istina, ali postoji li hrana manje seksi od humusa? Ne postoji.) Koji mu je omiljeni film? (Hteo je da napiše *Eni Hol*, ali nije bio siguran je li to još uvek primereno.) Kako bi voleo da provede kišno popodne? (Čitajući, gledajući porniće i masturbirajući.)

Bio je zakočen. Nije da ne ume da popuni formular; nije da je nespreman za novu vezu – u času kad se brak okonča i supružnik ode, svako je više nego spreman za nešto novo. Ali *papirologija*! Pročešljavanje Njujorčanki u potrazi za ljubavlju podsećalo ga je na egzistencijalni košmar. Zar to nije radio dok je bio mlad? Zar nije našao rešenje? Zar nije završio s tim sranjem onog dana kad se oženio?

Jednog subotnjeg jutra, dve nedelje pošto se iselio iz Rejčelinog stana, Tobi se probudio shvativši da je sam. Njegov novi stan ličio je na pozornicu nekog depresivnog pozorišnog komada, ogoljen i jedva opremljen s nekoliko stvari kupljenih ne iz potrebe ili želje, već tek da bi popunile prostor. Nije bilo nereda kao u njegovom starom stanu, gde je porodica vazda

bila u jurnjavi na koncert flaute, plesni nastup, školsko druženje ili dečji rođendan. Sada je imao smeđi kauč od mikrofibera, sivu fotelju koja se razvlači u krevet, glupavi narandžasti tepih koji po rubovima već poprima blatnjavomrku boju, televizor upetljanih, nezaklonjenih gajtana, kao i govornju biblioteku od šperploče. Sve je izgledalo isto, iz dana u dan. Ništa se nije micalo. Deca su dolazila i odlazila, ali sad su bili gosti. Ništa se nije micalo. Svakoga dana ranojutarnje sunce osvitale je plavičasto, pa žuto, pa belo i zatim opet plavičasto, ali ništa se nije micalo. Deca bi došla posle škole, večerala bi i uradila domaći, a pošto bi ih vratio kući, činilo bi mu se kao da nisu ni dolazila. Kao da vodi neki lažni život.

A bilo je i tako tako tiho. Nekada je voleo tišinu, u doba kad se javljala tek povremeno. „Čuješ li?“, pitao bi Rejčel dok su deca bila u školi, ili u kampu, ili kod drugara. Muk skoro da je činio zvuk sam po sebi. Sada muk više nije bio izuzetak; bio je pravilo. Muk mu je sada bio sustanar.

Seo je na foteljicu kupljenu za Solija i desnom rukom počeo da čupka dlačice na grudima, dok je levom ispunjavao formular naučno odvaganim odgovorima (posao: književni kritičar; duhovna životinja: šnauzer; hrana: cezar salata, film: *Roki II*; kišno popodne: ukrštene reči, muzej, šetnja – „Zašto se zbog kiše zatvoriti u kuću?“). Ništa nije bilo neistina, sem cezar salate. Pravila da neće ni liznuti dodate masnoće Tobu se držao kao rodoljubivog ili verskog principa.

Pritisnuo je *Send* i poslao formular, pa sačekao da se poveže na sajt; već posle jedne milisekunde žene počese da ga zasipaju porukama:

Hej, ti.

Ćao!

Šta ima?

emotikon: lice isplaženog jezika

emotikon: ljubičasti đavolak

emotikon: lice koje namiguje

emotikon: patlidžan

dva emotikona: ljubičasti đavolak

emotikon: inspektor

emotikon: žena koja pleše, po svoj prilici sambu, u večernjoj haljini

Da se pojbemo?

E pa prijatelji, tog je vikenda spiskao ceo dan svog života. Možda i više? Možda dan i po? Oba dana? Naš prijatelj Set zvao ga je dvaput i nije smesta preusmeren na govornu poštu, već je preusmeren nakon što je Tobi video da je Set taj koji ga zove. Sunce je izašlo, sunce je zašlo, shvatio je da mu se već sat vremena piški, u neko doba razmatrao je da li da naruči hranu iz kineskog restorana (barena piletina i povrće, bez vodenog kestena, moliću), no mahom je ostao da lebdi na povetarcu poruka koje su pristizale od žena što pišu LOL na svaku njegovu šalu, uz namigivanje i fotografije. Njihove dvosmislene natuknice zažarile su mu izmoždено srce. Neke su slale samo emotikone – s licem koje se smeška ili licem koje namiguje. Neke su uz pomoć emotikona kreirale čitave opere – emotikon žene podignute ruke, plus emotikon građevinskog radnika, plus emotikon muškarca i žene, plus emotikon kade – što ga je neizrecivo napalilo. Pretraživao je i pretraživao, preneražen brojem poruka. Lice, lice, lice, lice, celo telo, lice, lice, samo ključna kost, lice, lice, lice, samo zadnjica, lice, jezik, delić sise, ej, čoveče, samo usne, lice. U suton drugog dana sinulo mu je da bi trebalo preduzeti još nešto osim dopisivanja. To je shvatio tek nakon što mu je žena s kojom je upravo razmenjivao poruke napisala: *Ima li šanse da uskoro vidim tvoje slatko lišće, ili ne?* Shvatio je da se sve što se zbiva na ekranu, sad skroz musavom i vrelom, zbiva i u stvarnom životu. Podigao je pogled i s naporom osmotrio prostor u kom sedi. Osmeh mu već satima nije silazio s lica, ali ga pri pogledu na mračnu sobu skoro uhvati

panika i on iznenada uvide da na svetu vreme malo kad stoji u mestu i da nas pokretačka sila pre ili kasnije pogura iz stanja želatinaste obezglavljenosti u kom smo se zatekli.

Definišući parametre vezane za starosnu dob, u početku je bio veoma demokratičan. Rezonovao je da svaka žena starija od dvadeset pet godina – a da je još u životu – dolazi u obzir, mada se ubrzo umorio od ćaskanja s mladim devojkama. Ne samo da ga je bolelo pogled na njihovu mladost, na kožu još uvek sjajnu i zategnutu, na vidno zadovoljstvo koje osećaju pri pogledu na svoje zaobljene zadnjice što poskakuju nad butinama kao na oprugama (a jeste ga bolelo). Ne samo da je uviđao koliko su uverene da će zauvek ostati takve, ili su možda znale da neće, pa su rešile da iskoriste trenutak. (To mu se nekako činilo još gore, da uživaju u mladosti samo zato što znaju da neće potrajati – zašto bi se iko time rukovodio?) Tobiju je, zapravo, bilo nezamislivo da bude s nekim ko još uvek u potpunosti ne razume posledice, činjenicu da će se svet s tobom razračunati ma koliko brižljivo isplanirala svoj život. To se ne da naučiti pre no što se proživi. Niko od nas to neće naučiti pre no što proživi.

Tobi je bio upoznat s posledicama. Živeo ih je. Pre ili posle njegovih ljubavničkih sastanaka poveo bi se nekakav razgovor. Brzo je uvideo da ga ti razgovori navode na samoubilačke misli. Žene koje nisu navršile četrdesetu odlikuje optimizam. Gledaju u budućnost s optimizmom; ne prihvataju pomisao da će njihova budućnost biti alarmantno slična njihovoj sadašnjosti. Poseduju *ubrzanje*. A njemu se u tom času ubrzanje činilo nepodnošljivim.

I, dabome, većinom su još uvek želele decu, čak i one koje su glumile da ih ne žele, iz nekog bleskastog imperativa da deluju nehajno ili divlje ili neranjivo ili sličnije muškarcu, kao da muškarcima to treba. Ove je mlade žene bilo lako opčarati ljubaznošću, a Tobiju nije bilo do brige da će žena prema kojoj se pristojno ophodi početi da očekuje nekakvu uzlaznu, dugoročno održivu putanju. Trenutno se nije video ni na jednoj putanji, a posebno ne uzlaznoj ili dugoročnoj. Znao je da je za muškarca u njegovom

položaju ovakvo polazište nepopularno – naš prijatelj Set s mukom je poverovao u ono što čuje. Setovi parametri pretrage na istom veb-sajtu kretali su od dvadeset i završavali na dvadeset sedam godina iako je on, kao i nas dvoje, imao četrdeset jednu.

„Zašto ne devetnaest?“, pitao ga je Tobi. „Ili čak osamnaest? Nije nezakonito.“

„Nisam perverznejak“, rekao je Set, iako postoji na hiljade žena koje bi Seta svrstale u perverznjake.

I tako je Tobi parametar pretrage pomerio s trideset osam na četrdeset jednu, pronašavši tu svoj rudnik zlata: beskrajno napaljene, seksualno znatiželjne žene koje poznaju sopstvenu vrednost, koje se iskušavaju u nečem novom i čija ga lica ne prisiljavaju da postavlja egzistencijalna pitanja o mladosti i odgovornosti. Tamo je pronašao žene mahom razvedene, koje su se ratosiljale bračnih obaveza i iz braka izašle s moćnim vetrom u leđa, naslućujući u svojoj limfi nove prilike koje je i sam njušio s ekrana kao feromone.

Postojale su i druge prednosti zabavljanja sa ženama njegovih godina. U njihovim avatarskim pozama nije bilo ničeg pornografskog kao što je to slučaj s mlađim ženama. Samo je ova čudna generacija milenijalaca verovala u privlačnost zagrižene usne, otvorenih usta, poluzatvorenih očiju ili zavaljenih leđa (gde su ruke?), samo su one smatrale da ta vetropirasta, polumrtva potčinjenost može da zagreje muškarca. Možda je za neke to istina – možda to važi za mladiće njihovih godina koji su seks upoznawali kroz pornografiju – no on nije bio od tih. Njega su zanimale žene koje kače lepe, nasmejane fotografije, žene koje bez prenemaganja gledaju u foto-aparat. Te su žene, kao i on, počinjale iz početka, budeći se, kao i on, poput ptica u gnezdu, tek otvorenih očiju. Sasvim polagano, njihove slike i profili dali su mu mogućnost da nastavi dalje. „Kao da mi pokazuju put“, rekao mi je. „Kao da me vode ka novom izdanju mene samog.“ Zahvaljujući ovim ženama i njihovom poverenju počeo je da uči kako da se vrati u svet.

Naravoučenije? Popuni formular, čak i ako te ispunjava grozom. Drugo naravoučenije? Opredeli se za ono što želiš, a ne za ono što bi trebalo da želiš. Na sve strane nailazio je na savete za muškarce srednjih godina: koja bi kola trebalo da žele da voze, koju bi kelnericu trebalo da žele da kresnu. Nalazio je da sve češće mora da blokira ovakve misli i zapita se šta mu je zaista potrebno u datim okolnostima. Nikad sportski auto; retko kelnerica.

Dok je tog jutra ulazio u park, zamišljajući svoje sugrađane Njujorčane kao kliku uspaljenih sladostrasnika koji ni do ručka ne mogu da se dovuku a da ne štrikliraju makar jedan orgazam, zazvoni mu telefon, što ga načas uznemiri. Bila je to Džouni, čije mu se zajapureno lice ukaza na internoj bolničkoj telefonskoj aplikaciji. Njena fotografija pokrila je fotografiju sportske instruktorke u bikiniju, preprečivši se tako na superstradi njegovog mozga pripravnog za žudnju.

„Imamo hitan slučaj na odeljenju. Žena je bez svesti“, saopštila mu je Džouni.

„U redu. Tu sam za dvadeset“, rekao je Tobi. „Jutros su deca neočekivano završila kod mene.“

Prekinu vezu i ugleda poruku. Stigla je od Tes.

Dogovor za večeras važi?

Mrzeo je da ostavlja decu, posebno petkom uveče. Ali još više od toga je mrzeo Rejčel. Njegov vikend s decom trebalo je počne tek sutra. Jebite se svi, pomislio je.

Naravno. Jedva čekam.

Istina, niko od nas nije ni pomislio da će Tobi ovako završiti. Upoznali smo se kad nam je bilo dvadeset godina, na studentskoj praksi u Izraelu. Još uvek nismo znali da postoje različiti

nivoi nesigurnosti; sebe smo smatrali maksimalno nesigurnim i svi smo zbog toga patili, iako su naše nesigurnosti bile različitih vrsta. Svi smo, doduše, čvrsto verovali da ćemo ih prevazići. Nismo znali da nam srećna budućnost nije zagarantovana, da na nju nemamo pravo. No što se Tobija tiče, nismo znali da ga je to što je u detinjstvu bio mali i debeo učinilo neprihvatljivim u sopstvenim očima – najpre u očima njegove majke, zatim u njegovim, i na kraju, kako to već biva, i u očima svih ostalih. Tad nismo znali ni da više neće rasti – negde je pročitao da ljudi mogu da izdžikljaju po nekoliko centimetara kad uđu u dvadesete. I pre svega ostalog, nismo znali koliko je ozbiljno oštećen jer voli i želi da bude voljen, a nije.

One večeri kad smo se, pre dvadeset godina, upoznali, sedeo je na podu Eliksir-kuće, klopke za turiste, gde je služeno toplo vino iz čaša zašeceranog ruba, što se sad čini odvratnim, ali nam je onda delovalo egzotično. Puštali su Boba Marlija – nisu imali nijedan drugi CD i Boba Marlija su puštali stalno, ali tad to nismo znali. Tobi je sedeo oslonjen o zid i glave okrenute ulevo, gledajući Seta kako se ustremkuje na jednu kelnericu. Set je bio visok, atletske građe, glatke kose šišane kao u školarca. Kad bi je malo pustio, Tobijeva kosa nije imala pad; samo je bujala naviše i u stranu. On i Set delili su sobu. Upoznali su se tri dana ranije i od tada svaku noć izlazili, a Tobi je svake večeri prisustvovao istoj sceni. Već druge noći prestao je da se pita da li je to što mu je Set cimer srećan obrt sudbine ili najgore što je moglo da snađe njegovo već uveliko pohabano samoljublje.

Kelnerica je prethodni sat provela ignorišući Seta, verovatno navikla na hipnotički utisak koji ostavlja na novopridošle američke studente. Ali, jedan je Set. Uporno se raspitivao kako se jela iz jelovnika na engleskom jeziku izgovaraju na hebrejskom. Pa to su sasvim činjenična pitanja, zašto neće da mu odgovori? „Ma daj, ma daj“, ponavljao je. „Reci mi. Nov sam u ovoj zemlji. Molim te, pa svi smo ovde ortaci, drugari, zemljaci.“ Tobi je gledao kako se njena plima valja ka Setu kao da je mesec. Otkravila

se, naginjala sve bliže čitajući ono što joj je pokazivao i onda ga posmatrajući kako ponavlja to što mu je rekla. Neverovatno je koliko su se ljudi topili pred Setom – koliko su se žene topile pred Setovima ovog sveta. Tobi je tad već bio na drugoj godini fakulteta, što je dovoljno dugo da uvidi kako srednja škola nije predstavljala anomaliju. Shvatio je da će doveka ostati sporedan lik uz zvezde kao što je Set. Da li je u pitanju bila njegova visina, ili njegov doživljaj sopstvene visine, ili su mu možda zaista nedostajali šarm, privlačnost i harizma? Šta god da je, ostajao je da sa strane prati javna izvođenja životinjskih zavodničkih plesova svakojakih Setova ovoga sveta, svestan da se sam nikad neće usuditi ni na šta slično.

Ja sam stigla autobusom iz Tel Aviva s mojom cimerkom Lori, konjastom crvenokosom devojkom iz dela Misisipija koji nije Sent Luis – to je verovatno bilo prvo i jedino veće kad smo u Izraelu izašle zajedno u provod. Sele smo na pod blizu Tobija, Lori je počela da se osvrće unaokolo, a ja sam gledala Tobija kako gleda Seta, koji gleda kelnericu – masturbacija ukrug, kao na kanalu Nacionalne geografije. Kelnerica je već sedela na podu kraj Seta. Ja sam sedela prekrštenih ruku. Tobi se okrenuo da uzme čašu vina i uhvatio me kako ga gledam.

„Mislio sam da Izraelke u vojsci savladaju samoodbranu“, rekao mi je.

Bio je iz Los Anđelesa, studirao je biologiju na Prinstonu. Poticao je iz doktorske familije i oduvek želeo da se bavi medicinom. Ja sam bila iz Bruklina, iz porodice pune ženske dece od koje se očekivalo da se iz svojih dečjih soba pravovremeno i bez trzavica isele u spavaće sobe svojih muževa. Studirala sam u Njujorku i jedini način da se mrdnem iz roditeljske kuće bio je da odem na studentsku praksu u zemlju koju odobri moja majka. Tobi i ja smo se zapričali, prateći pogledom Seta, koji je zavodio kelnericu i komentarišući kao sportski novinari. Nismo razmenili ni pet reči, a već sam znala da ćemo se razumeti. Odbrambeni mehanizmi bili su nam isti: sarkazam, sitničavost,